

יומא יט: (המשנה) עד כא: (סוף הפרק)

ביאורי מושגים

תרומת הדשן - כל בוקר במקדש היה מתחיל בתרומת הדשן. כהן היה עולה לראש המזבח נוטל בעזרת מחתה כמות מסוימת (אין לה שיעור ובתנאי שתהיה לפחות קומץ) מהבשר השרוף (הדשן) שהצטבר שם, מורידו ושם אותו ממזרח הכבש (בין הכבש לעזרת ישראל)
הוצאת הדשן - אחת לזמן מסוים (לפי רש"י כשהצטברה כמות גדולה של דשן ולפי הרמב"ם כל יום) היה עולה כהן למזבח לוקח את רובו המכריע של הדשן ומוציא אותו מחוץ לירושלים.
 בגדי כהונה בזמן תרומת הדשן והוצאתו - התורה קבעה לגבי תרומת הדשן 'ולבש הכהן מידו בד (כותנת) ומכנסי בד ילבש על בשרו' - מפשט הכתובים משמע שצריך רק שני בגדי כהונה בזמן תרומת הדשן. ר"ל ור"י נחלקו בדבר (לקמן כג): ר"י סבר שגם בהוצאה וגם בהרמה צריך 4 בגדי כהונה אלא שלוקחים בגדים משומשים יותר, ר"ל חלק וסבר שאכן עובדים עבודות אלו בשני בגדי כהונה בלבד!!!

המשנה

אם הכה"ג החל לנמנם

הכהנים הצעירים היו מעירים אותו ומבקשים ממנו שיניע את גופו (וכך העסיקוהו עד הבוקר)

'ניע את גופו' - אם היה לו יכולות אתלטיות היו מבקשים ממנו שיעשה עמידות משונות עם גופו,

מכובדי ירושלים היו ערים כל הלילה ולומדים בקול רם כדי לדאוג שהכה"ג לא יירדם.

מנהג זה להיות ערים כל הלילה התקיים גם מחוץ למקדש, עם זאת למרבה הצער הוא גרם שם גם לתקלות.

המשנה

מתי תרמו את המזבח (עיין ביאור מושגים)
בכל יום - סמוך לקריאת הגבר (לפני או אחרי) **ביום כיפור** - מחצות,
בחגים - בסוף השליש הראשון של הלילה.

מתי קריאת הגבר:
רב: קריאת הממונה (שהיתה חזקה ומגיעה למרחק של כ 12 ק"מ),
ר' שילא: קריאת התרנגולים

מתוך דאגה לכה"ג, איפשרו לו לתרום את הדשן בחצות וכך לנוח לקראת עבודות המחר.

בחגים תרמו את הדשן מוקדם - כדי לא להתנגש ולעכב את הציבור הגדול שהיה מגיע למקדש מוקדם בבוקר כדי להקריב קרבנות.

משנה בזבחים

אברים שהיו על המזבח וניתזו ממנו:

ניתזו לפני חצות: חייב להחזיר למזבח, והנהנה מהם מעל (כיוון שעדיין לא נעשתה מצוותם)
ניתזו אחרי חצות: לא צריך להחזיר למזבח, והנהנה מהם לא מעל (כיוון שנעשתה מצוותם)

דין זה תקף רק באברים שנתעכלו קצת. את האברים שכלל לא נתעכלו חייבים להחזיר גם אחרי חצות.

מה ההבדל בין לפני חצות לאחרי

דחיה: מהמשנה אנו רואים שניתן לתרום את הדשן לפני חצות (בחגים תרמו בסוף שליש הראשון)

רב: ישנם שני פסוקים סותרים - **אחד:** 'תקרבנו... כל האילה' והשני: 'כל האילה... ופריס את פסח'.
לכן: עד חצות - מצות הקטרת אברים, מחצות - מצות תרומת הדשן

ר' יוחנן: כתוב 'כל האילה' וגם: 'שם פסוק'.

לכן: מהערב עד חצות: יש חיוב מצד המזבח להקטיר עליו את כל האברים שיש, (ולכן כל אבר שיצא עד חצות יש להחזירו) מהערב עד הבוקר: 1. יש חיוב מצד אברי הקרבן להיות מוקטרים ברמה כלשהי (לכן אבר שלא נאכל ויצא יש להחזירו גם אחרי חצות) 2. נוהגת מצות תרומת הדשן.

ניסים שהיו במקדש

סה"כ יש ברשימה יותר מ10 ניסים. אולם את הניסים שבחפצי המקדש, את אלו שהיו קבועים במקומם ואת אלו שהיו נסתרים מהציבור - לא מנו וכך נותרנו עם עשרה ניסים.

1. לא הפילה אישה מריחו,
2. הבשר לא הסריח מעולם,
3. לא נמצא זבוב בבית המטבחים,
4. לחם הפנים נשאר טרי גם אחרי שבוע

חפצי המקדש: 1. הכרובים היו רחבים 20 אמות ובכל זאת הצליחו להכנס לקודש הקודשים, 2. עצים מזהב שנתנו פירות,

פסולים: 1. הכהן הגדול ביו"כ מעולם לא ראה קרי, 2. לא נמצא מעולם פסול בעומר, בשתי הלחם ובלחם הפנים,

עשן המערכה: 1. לא כבה מהגשמים, 2. לא זז מהרוח (הוא אכן נטה קמעה בעקבות הרוח אבל המשיך להיות ישר וזקוף כמו ברוש)

נבלעו באדמה: כלי חרס שנבלעו בהם קדשי קדשים (והיה אסור להוציאם מהעזרה), הדשן הפנימי, הדשן של המנורה, והזפק והנוצה של עולת העוף - נבלעו ברצפת העזרה ונעלמו.

הרחבת המקום: ביום כיפור עמדו בצפיפות (ומילאו את כל העזרה כולל את המקום שמאחורי קודש הקודשים - חוץ מאיזור המזבח וההיכל) והשתחוו ברוח.

ניסים שהיו בירושלים

1. לא אמר אדם צר לי שאלין,
2. לא הזיק עקרב או נחש שום אדם.

דברים שהיו רק בבית ראשון:

1. ארון כפורת וכרובים,
2. אש אוכלת שירדה מהשמים (בבית שני גם היתה אש אבל היא לא אכלה כלום)
3. שכונה ששרתה במקדש,
4. רוח הקודש,
5. נבואה (תשובה באורים והתומים) (ראה תוס').

האש שירדה מהשמים

1. לא העלתה עשן, (עשן המערכה היה רק מהאש שהכהנים הציתו)
2. צורתה כדמות אריה, (ובבית שני היא היתה בצורה של כלב)
3. היתה ברורה כמו שמש,
4. היה ממש בשלהבת,
5. היתה אוכלת חומר לח באותה קלות שהיא אכלה חומר יבש.

מקבץ אמירות בנושאים שונים

1. יום כיפור פועל על עם ישראל. עם ישראל מתעלה ביום זה למדרגת מלאכי השרת, יום כיפור פועל גם בעולמות עליונים. ביום זה אין קיטרוג וכל מעשינו נשפטים בעין טובה.
2. רב לא הקפיד על כבודו וכשהציבור היה צריך הוא שימש כמתורגמן לר' שילא,
3. שלושה דברים משפיעים על כל העולם (נשמע קולם בכל העולם) - פעולות איתני הטבע, מעשיהם של הרומאים ופטירתו של אדם (וחכמים ביקשו שהפטירה לא תעשה רושם כה גדול כדי לאפשר לנו להמשיך לחיות וליצור).